

nu mai inspiră încredere: în costumul cu dublu aspect (excelent conceput de scenograf), poate să fie cineva cu doua fețe. În schimb, pe *samsarul Pandolfo* (Mircea Constantinescu) îl precizează machiajul clovnesc și pare desprins din caricaturile unei epoci viitoare, și alte dăți, viziunea regizorală nu va fi integral sesizată, dacă-i omitem previziunile, anticipările, deschiderile de perspectivă.

Modificat față de litera textului, *Eugenio* (Marius Stănescu) este mereu depășit de situație, infantil în reacții, furios fără succes, plângăreț la amenințări, violentat de femei (ca un personaj caragialesc de peste veac). Altfel decât în piesă, îl vedem tremurând dezbrăcat în frigul dimineții, după ce a pierdut totul la cărți sau a suportat accesele erotice, „în stil italian”, ale focoasei soții (Oana Ștefănescu). *Don Marzio* (Cornel Scripcaru) este interpretat într-un registru diferit, potrivit rolului său de observator și comentator cârcotaș al evenimentelor. *Placida* (Anca Neculce), nevasta fidelă, dar abandonată, joacă buna purtare și delicatetea ofensată până la lacrimi, devansând apariția melodramei.

Comportamentul scenic al personajelor indică perspectiva unei evoluții teatrale și, totodată, teatralizarea vieții obișnuite. Mai cu seamă când temperamentul meridional conține un teatralism organic, dovedit – desigur, în parodie – de cantabilitatea căutată, gesturile cabotine sau eleganța coregrafică a mișcărilor. În spectacolul lui Galgoțiu, la Veneția este iarnă („Știi că trupele nemțești s-au retras să ierneze?” întreabă *Don Marzio*). Zgomotul valurilor, țipetele pescărușilor sunt acoperite, uneori, de un vifor năprasnic. Personajele se agață de orice, sunt îndoite de vânt, purtate de la rampă în culise, aduse înapoi! Dincolo de comicul vizual, se simte șocul inevitabil al realității. Reprezentarea veridică a mediului, cerută de realismul scenic, nu mai permite iluziile, nici reveriile idilice. Trecerea la o nouă condiție teatrală – stimulată de Goldoni – capătă conotații existențiale. Iarna e resimțită fiziologic, dar are și un sens simbolic, de sfârșit de ciclu. Ninge peste Veneția, e viscol, și lângă *Eugenio* care tremură dezbrăcat, balerina (poloneză) încremenește cântând „Adio del passato”...

Claudia LIPAN

Viata falnicei Veneții

Dragoș Galgoțiu nu a putut renunța ușor la clasicii care l-au îndrituit să-l vadă pe Victor Rebengiuc în shakespeareanul *Rege Lear*. El s-a apucat imediat de lucru, așa că la Teatrul Odeon se pot petrece două ore la *Cafeneaua* lui Goldoni. Un registru al comediei spumoase de care, însă, Galgoțiu nu ne lasă să ne bucurăm pe măsură. *Cafeneaua* este un loc de care te apropii ușor, degajat, uneori leneș, un loc de la care nu aștepti multe lucruri, decât o „cafeluță la care aspiră și cafegiul”. În Veneția natală autorului, figurile se ivesc cu dezinvoltură sau cu timiditate, se atrag sau se resping ca pilitura de fier în fața magnetului, își joacă rolul ca și cum ar fi, într-adevăr un rol. Montarea de la Odeon se arată preocupată de dispoziția actorului (care face

și desface...), eludând locurile ocupate în sală. Am simțit nu piesa lui Goldoni, ci fragmente din ea, care intră într-o relație mai degrabă nostalgică cu sărbătoarea din care fac parte. Sărbătoarea de pe scenă, după scrierile venețianului. Goldoni știe ca nimeni altul să pună în cumpăna umorului greutatea a două secole: al XVII-lea și al XVIII-lea. Secolul închipuit de Galgoțiu este și el plin de gentilomi și burghezi, de bufoni și balerine, donjuani și negustori. Cornel Scripcaru este napolitanul ce tulbură viața „falnicei Veneții”, băgător de seamă de profesie și vocație. Jocul precis (poate cel mai bun) este moderat din calcul teatral. Personajul le aprobă celorlalți câte un compromis: se imaginează câteva bârfe, farse, mici catastrofe banale în acest oraș pe maluri apoase, ce devine târgul provincialilor defectuoși. *Cafeneaua* este capitala târgului, așa cum c vede și Goldoni și Galgoțiu. E adevărat, autorul își joacă eroii dintr-o

răsuflare de vorbe. Regizorul simte nevoia să respire aer, muzică, ceață; dar zgomotul tradus prin „incredulitate“ și fumul insidios care ascunde spectatorii după degete, scoate teatrul din teatru. Și uite așa, ne întoarcem iar la barocul regizoral, la limitele conceptului estetic, la invizibilul care nu se mai face o dată vizibil... Cu toate acestea, ceva se întâmplă, te lasă să vezi efortul unei balerine adulate și abandonate, al extrapolărilor tinerei *Vittoria* (propulsiv interpretată de Oana Ștefănescu) și mult mai tânărului soț, *Eugenio* (cuminte interpretat de Marius Stănescu), al cafegiului care cîrpește secrete ce nu trebuie ciripite (un Constantin Cojocaru cu intuiția plastică a gesturilor, a expresiei), al clienților săi mofluzi care l-au inspirat pe Goldoni. Colaborator mai vechi, Vittorio Holtier, ajutat de Dan Bădărău, ridică pe

scenă decoruri propice, de un roz suculent, fără prea mult fast, dar care știe să atragă atunci când este cazul. De pildă, în casa balerinei, unde musafirii oficiali intră pe ușa din față, iar neoficialii pe ușa din spate.

Revin și spun că ceva din toate acestea te face să crezi că târgul e mai mult decât un târg, este un oraș, este o unitate de loc, de timp, e viața însăși.

Teatrul Odeon din București – *Cafeneaua* de Carlo Goldoni. Traducerea: Constanța Trifu și Lidia Sava. Regia și ilustrația muzicală: Dragoș Galgoțiu. Scenografia: Vittorio Holtier Pregătire vocală: Monica Teodorescu. Cu: Cornel Scripcaru, Constantin Cojocaru, Mircea Constantinescu, Ionel Mihăilescu, Camelia Maxim, Laurențiu Lazăr, Dan Bădărău, Anca Neculce, Oana Ștefănescu, Diana Gheorghian, Cristina-Victoria Constantinescu, Oliver Ojog. Data premierei: 6 mai 2000.

Mircea Constantinescu,
Constantin Cojocaru și
Marius Stănescu